

Povodně a sucho z pohledu krizového řízení

26. 2. 2019

Jihlava

Ing. Jan Murárik

vedoucí oddělení krizového řízení a bezpečnosti

CÍL PREZENTACE

Cílem prezentace je seznámit účastníky s možností využití vybraných opatření krizového řízení, resp. nástrojů systému **hospodářských opatření pro krizové stavy (HOPKS)** při řešení **povodňové situace** nebo naopak situace **dlouhodobého sucha**.

Hospodářská opatření pro krizové stavy

- systém k podpoře řešení krizových situací - umožňuje správním úřadům zajištění a **využití věcných zdrojů pro řešení krizových situací** dle zákona č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů
- jedná se o **organizační, materiální nebo finanční opatření** přijímaná správním úřadem v krizových stavech pro zabezpečení nezbytné dodávky výrobků, prací a služeb, bez níž nelze zajistit překonání krizových stavů,

Subsystemy HOPKS

- a) **system nouzového hospodářství,**
- b) systém hospodářské mobilizace,
- c) použití státních hmotných rezerv,
- d) výstavbu a údržbu infrastruktury,
- e) **regulační opatření.**

V rámci přípravy na krizové situace nevojenského charakteru pracuje kraj především v systémech nouzového hospodářství a regulačních opatření.

System nouzového hospodářství zabezpečuje, aby nezbytné dodávky pro:

- uspokojení základních životních potřeb,
- podporu činnosti záchranných sborů, havarijních služeb, zdravotnické záchranné služby a Policie České republiky,
- podporu výkonu státní správy,

probíhaly způsobem obvyklým pro období mimo krizové stavy.

Nezbytnou dodávku hradí orgán krizového řízení, který o ní rozhodl.

System nouzového hospodářství

Způsob zajištění **nezbytné dodávky** (ND) pro určené cílové skupiny:

1. základní způsob – **u podnikatelů**, kteří je využívají k běžné podnikatelské činnosti – o těchto zdrojích (kapacitách, kontaktech) je vedena evidence v IS Argis
2. další způsob – z **vytvořených zásob** = **státní hmotné rezervy** (vytváří SSHR)
 - základními druhy SHR vytvářených pro tento účel jsou **pohotovostní zásoby** a zásoby pro humanitární pomoc

Základní plánovací dokument – Plán nezbytných dodávek (zpracovávají ÚSÚ, KrÚ, ORP)

System vyžadování

Při zajišťování nezbytných dodávek je třeba respektovat podmínky stanovené:

- zákonem č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů
- Metodikou pro vyžadování věcných zdrojů za krizové situace SSHR
- Metodickým pokynem Ministerstva dopravy k upřesnění postupu při řešení požadavků na stavbu provizorních mostů

S podrobnými zásadami a postupy jsou obeznámeni pracovníci krizového řízení ORP (tajemníci bezpečnostních rad ORP).

Možnosti poskytnutí pohotovostních zásob

Základní přehled:

- 1) Za krizového stavu – zákon. č. 241/2000 Sb., se souhlasem vlády
- 2) Dle podmínek zákona č. 97/1993 Sb.
 - pro řešení mimořádných událostí – § 4a)
 - pro odstraňování následků krizových situací – § 4b)
 - pro řešení mimořádných vet. opatření – § 4c)
- 3) V ostatních případech – podle zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

Ad 1) Za krizového stavu (na základě zákona č. 241/2000 Sb.)

§ 5

Vláda v systému hospodářských opatření pro krizové stavy rozhoduje o:

a) **bezplatném uvolnění státních hmotných rezerv**

§ 11

(2) **O použití pohotovostních zásob rozhoduje vedoucí ústředního správního úřadu**, na základě jehož požadavku byly vytvořeny.

V souladu s tímto rozhodnutím SSHR poskytne pohotovostní zásoby příjemci, kterým může být:

- správní úřad,
- orgán územní samosprávy,
- sbor či služba (záchranný sbor, havarijní služba, zdravotnická záchranná služba, Policie ČR).

Příjemce je oprávněn poskytnout pohotovostní zásoby fyzické nebo právnické osobě nebo jiné organizační složce státu.

Ad 2) Dle zákon č. 97/1993 Sb., o působnosti SSHR

Pro potřeby vodoprávních úřadů není dle současné právní úpravy postup v praxi příliš využitelný.

V budoucnu v závislosti na výsledku novely vodního zákona a souvisejících předpisů (97/1993 Sb.) by mohl být ovšem využit **navrhovaný § 4d)**

„Správa může v souvislosti s vyhlášením stavu nedostatku vody poskytnout pro potřeby správního úřadu, orgánu územní samosprávy nebo záchranných sborů, v nezbytném rozsahu pohotovostní zásoby formou jejich bezúplatného použití. Správa tak může učinit pouze na základě žádosti Ministerstva zemědělství.

Ustanovení § 14 odst. 7, § 19 odst. 1, § 19b a 19c zákona o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích se nepoužijí. Poskytnuté pohotovostní zásoby je příjemce povinen vrátit Správě do 60 dnů od jejich poskytnutí. Po této lhůtě je příjemce oprávněn užívat poskytnuté pohotovostní zásoby pouze na základě smlouvy uzavřené se Správou. Návrh smlouvy zpracuje Správa na základě žádosti předložené příjemcem. Pokud příjemce žádost v uvedené lhůtě nepředloží, je užívání pohotovostních zásob neoprávněným použitím majetku, k němuž má Správa příslušnost hospodařit. V případě nevrácení poskytnutých pohotovostních zásob se postupuje podle právních předpisů upravujících hospodaření s majetkem státu.“

Ad 3) Ostatní případy - dle zákona č. 219/2000 Sb., o majetku ČR

- zpravidla úplatně na základě příslušné smlouvy
- bezúplatně (§ 27 odst. 3. zákona č. 219/2000 Sb.)
- výjimku může ze závažných důvodů udělit MF ČR (§ 27 odst. 4 zákona č. 219/2000 Sb.)

Použití pohotovostních zásob pro řešení sucha pro obce dle zákona č. 219/2000 Sb.

- žádost obce – co, na jak dlouho, účel
- souhlasné stanovisko příslušného vodoprávního úřadu (v rámci krajského úřadu)
- souhlasné stanovisko Mze ČR
- podepsání nájemní smlouvy mezi obcí a SSHR

SSHR zároveň nesmí narušit připravenost na řešení krizových situací (dostatek disponibilních zdrojů)

Řešit v součinnosti s pracovníky krizového řízení ORP.

Pohotovostní zásoby pro nouzové zásobování pitnou vodou

- vytvářeny na základě požadavku MZe ČR

Skladba PZ v gesci MZe ČR:

Název disponibilního zdroje	MJ	Počet
Kontejner cisterna na pit.vodu 2m ³	ks	182
Kontejner cisterna na pit.vodu 3m ³	ks	56
Přívěs cisterna na pitnou vodu 1m ³	ks	5
Přívěs cisterna na pitnou vodu 2m ³	ks	88
Přívěs cisterna na pitnou vodu 3m ³	ks	6

Název disponibilního zdroje	MJ	Počet
Auto nosič kontejnerů AVIA D 80-N 3t - 8t	ks	34
Autocisterna na pit.vodu 2 m ³ - 11 m ³	ks	27
Elektrocentrála 3 kVA - 340kVA	ks	89
Trubky tlakové PE	m	93 551
Mobilní úpravna vody VIWA 5	ks	3
Mobilní úpravna vody VIWA 2	ks	1
Autojeřáb 14 t - 28 t	ks	3
Čerpadlo ostatní 3 l/s - 30 l/s	ks	63

Kontejner cisterna na pitnou vodu

Auto nosič kontejnerů

Autocisterna na pitnou vodu (8 m3)

Přívěs cisterna na pitnou vodu (3 m³)

Mobilní úpravna vody VIWA 5

Kapacita:
20-50 hl./hod.,
max. 120m³/den.

Pohotovostní zásoby pro obnovu sjízdnosti sítě dopravních cest

- vytvářeny na základě požadavku MD ČR

Pohotovostní zásoby (rezortu Ministerstva dopravy)

- PZ-3. MD - Obnova sjízdnosti sítě dopravních cest
 - PZ-3.2. Obnova silniční sítě

PZ-3.2.1.	Těžká mostová souprava TMS
PZ-3.2.2.	Mostová souprava MS
PZ-3.2.3.	Střední mostová souprava SMS
PZ-3.2.4.	Pontonová mostní souprava PMS
PZ-3.2.5.	Pilíř železniční mostní PIŽMO
PZ-3.2.6.	Manipulační materiál

Mostová souprava (MS)

Mostová souprava MS je normovaný, rozebíratelný ocelový most se dvěma příhradovými hlavními nosníky a dolní mostovkou.

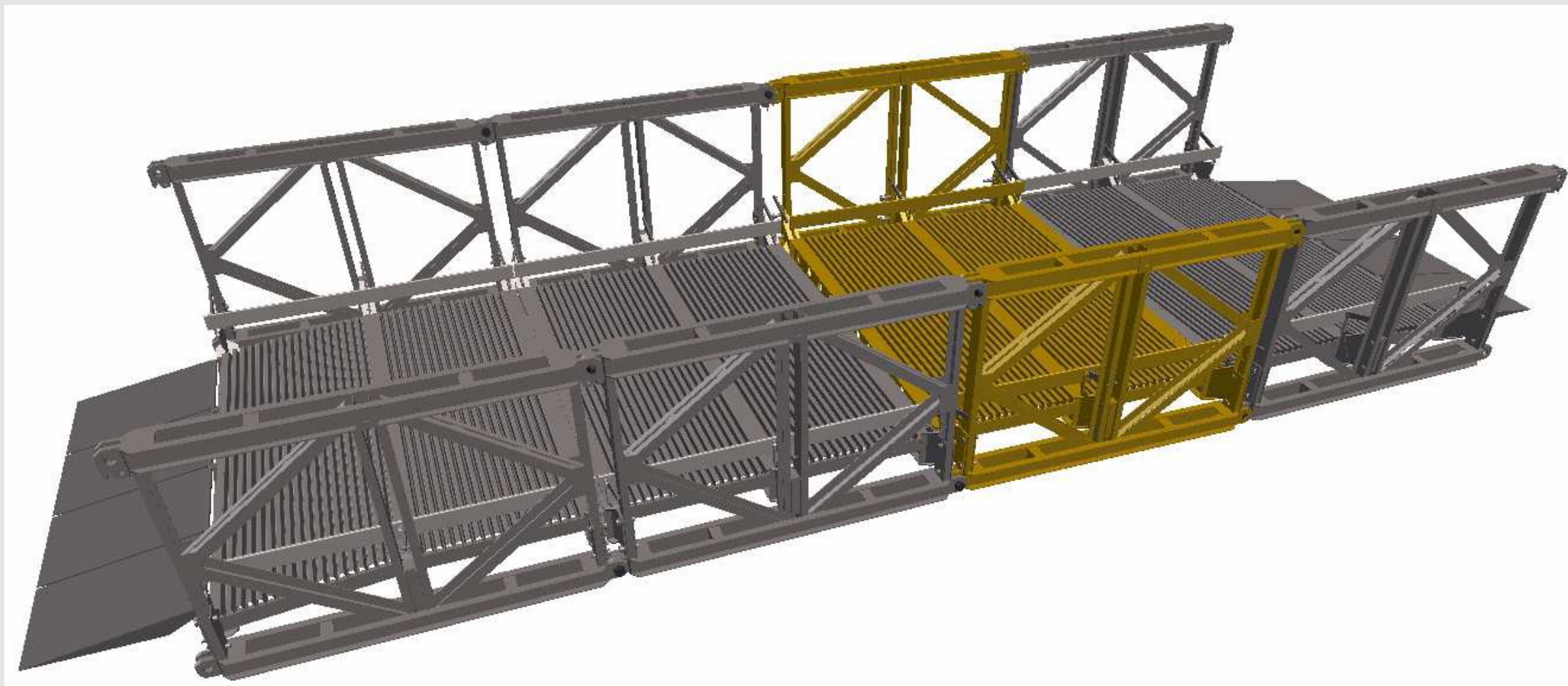
Mostní konstrukce se sestavuje z jednotlivých mostních dílů délky 3 m. Slouží pouze pro jednosměrný provoz s maximálním zatížením 60 tun.

Z materiálu soupravy je nejvhodnější postavit most o jednom mostním poli s rozpětím 21 metrů, s rozpětím 24 metrů, s rozpětím 27 metrů.

Při použití mostních pilířů (např. PIŽMO) lze **stavět i mosty o více polích**. Základní montážní prvek je blok, tj. 3 bm mostu. Montáž lze provádět pomocí výsuvné dráhy a krakorce nebo montáží na pevné ploše a uložení do překážky vhodnou jeřábovou technikou. Pro uložení mostu a nájezdů není nutno provádět speciální úpravu břehů. Ukládá se na úložné desky a nájezdy. Nájezdy tvoří sklopné rampovníky, které jsou součástí koncového mostního dílu.

Řešit v součinnosti s pracovníky krizového řízení ORP.

Model konstrukce mostu MS s vyznačeným středním dílem

Mostová souprava MS

Zatížitelnost mostu MS podle platných TP a ČSN

Rozpětí [m]	Normální zatížitelnost Vn [t]	Maximální reakce [kN]	Výhradní zatížitelnost Vr [t]	Maximální reakce [kN]
18	11	574	40 (48)	833
21		626	37 (45)	849
24		665	35 (43)	863
27		733	33 (41)	875
30		800	28 (35)	885

V krizové situaci, při přejezdu osamělého vozidla při rychlosti do 5 km/h a se zatížením na jednu nápravu méně než 12 tun, lze připustit hodnoty výhradní zatížitelnosti uvedené v závorce.

Těžká mostová souprava TMS – 1patrový, 2stěnný most

Těžká mostová souprava TMS – 2patrový, 2stěnný most

Mostní pilíř (PIŽMO)

HISTORIE VÝSTAVBY MOSTNÍCH PROVIZORIÍ V KRAJI VYSOČINA

Za dobu existence Kraje Vysočina byly z důvodů řešení následků povodňové situace vystavěny 3 mostní provizoria:

- červenec 2002: Štěpánov nad Svratkou (stav nebezpečí)
- duben 2006: Naloučany
- duben 2006: Číchov

obec Číčov

obec Naloučany

Děkuji za pozornost

Ing. Jan Murárik

vedoucí oddělení krizového řízení a bezpečnosti

odbor sekretariátu hejtmána

Krajský úřad Kraje Vysočina

mobil.: +420 724 650 142

tel.: +420 564 602 121

fax.: +420 564 602 421

e-mail: murarik.j@kr-vysocina.cz